

Vánoční příběh

Úvod

V dnešní době se hodně mluví o tom, že se stále více a více v médiích objevují pro náš kraj, kde žijeme, tedy Českou Republiku, netypické symboly Vánoc. A to, Santa Claus (USA, Kanada, Velká Británie), Děda Mráz (Rusko). Chtěl bych se hlavně pozastavit u nejméně viditelného Santa Clause, v původním znění Sant Nicholas nebo Sant Nicolaas a v překladu Svatý Mikuláš.

Příběh

V malé podhorské vesničce, kdesi v Holandsku, žil chlapec jménem Nicolaas. Byl sirotek, protože mu před lety zemřeli oba rodiče i se sestřičkou, když se propadli na tenkém ledě na jezeře, které je nedaleko od vesničky. Když se to dozvěděli lidé z vesnice, vzala si Nicolaase jedna rodina k sobě, aby měl kde bydlet a co jíst. Ale jelikož byla zlá doba, a lidé neměli co jíst, po roce se ho museli vzdát. Svolali tedy všechny obyvatele na radu, co bude s Nicolaasem dál. Přihlásila se další rodina, která si jej vzala k sobě. Za nějaký čas se situace opět opakovala a Nicolaas zase cestoval k jiné rodině.

Ten chlapec měl velký dar, uměl velmi krásně vyřezávat ze dřeva různé postavičky a zvířátka. Dokonce i malé houpací křeslo dokázal vyřezat. A každý rok, v čase Vánoc, chodil k jezeru, vysekal díru do ledu a posílal do vody své sestřičce a rodičům dárek, který ze dřeva vyřezal. A snažil se obdarovat i veškeré děti z celé vesničky. Vždy položil dáreček v noci před dveře právě před takový dům, kde děťátko bylo.

Lidem z vesničky přinášel obživu hlavně rybolov. Jednoho roku byla zima velmi zlá, a rybáři se vraceli stále s menšími a menšími úlovky. A tak se stalo to, že Nicolaase už žádná rodina nechtěla, protože měli málo sami pro sebe. Svolali tedy radu, co s ním. V tu dobu byl Nicolaas venku před domem, kde byla rada svolána. A v tu samou chvíli šel na trh se svými dřevěnými výrobky člověk, ve vesničce známý jako bláznivý Cornelius. Všiml si, že Nicolaas držel v ruce vyřezanou ovečku a hned jej osočil, kde ji ukradl a kde jsou všichni lidé z vesnice. Nicolaas řekl, že ji sám vyřezal, a že všichni ostatní jsou na radě. Jednají tam o tom, co s ním bude, protože už nemá kam jít. Bláznivý Cornelius tedy šel na radu a vyslechl si, co říkají lidé, u kterých Nicolaas byl. Všiml si, že už jej opravdu nikdo nechce, a tak sám navrhl, že si ho k sobě vezme a postará se o něj. Lidem se to samozřejmě nelíbilo, protože Cornelia nikdo pořádně neznal a všichni si o něm mysleli, že je to blázen. Ale když se nikdo jiný o chlapce nepřihlásil, tak jim nezbylo nic jiného, než souhlasit. Když se to Nicolaas dozvěděl, tak se šel ještě rychle rozloučit k jezeru se svou sestřičkou a rodiči, protože bláznivý Cornelius bydlí hluboko v horách a cesta sem je velmi zdlouhavá a náročná.

Když konečně dorazili oba do Corneliova domu, hned vzal Nicolaase na prohlídku, aby viděl kde bude bydlet a pracovat. Ten dům byl velmi zanedbaný. Hned na první pohled bylo poznat, že bláznivý Cornelius bydlí již dlouho sám. Dům byl přízemní, jen s jednou velkou místností a přímo uprostřed s velkým dřevěným poklopem. Napadlo jej, že asi tam bude dílna, kde Cornelius vyrábí nábytek, který prodává. A měl pravdu. Když nadzvedli poklop, objevily se dlouhé točité schody, které vedly kamsi pod dům. Sešli po nich a před Nicolaasem se objevila překrásná dílna plná dřeva a náradí na výrobu nábytku. "Tady budeme pracovat!", řekl Cornelius. Byl na chlapce velmi přísný a chtěl po něm, aby mu říkal Mistře. Spal v malém a tmavém koutě na zemi, kousiček od poklopu do dílny. Musel také brzy vstávat, aby mohl co nejdříve pomáhat při výrobě nábytku, který Mistr prodával na trzích. Začátky byly těžké, ale Nicolaas byl šikovný a velmi rychle se od Mistra učil.

V dílně utíkaly dny velmi rychle a Nicolaas si uvědomil, že se blíží čas Vánoc. Začal tedy po nocích, když Mistr spal, ze zbytků dřeva vyřezávat dárky pro děti z vesničky. Jenže dlouho tam nebyl a nevěděl, kolik jich má vyrobit. Proto si řekl, že jich udělá o něco víc, než v loňském roce, když ještě bydlel ve vesničce. Bylo by mu totiž velmi líto, kdyby bylo dětí více, a on by je neměl čím obdarovat.

Jedné noci, když Nicolaas vyřezával zase jeden z dárečků, přistihl jej Mistr Cornelius. Velmi mu vynadal a zlobil se, co dělá v noci v dílně, co to vyřezává a jak je možné, že z jeho dřeva. Nicolaas se bránil, že jsou to jen zbytky a přiznal se, že vyrábí dárky pro děti z vesničky. A také pro jeho sestřičku a rodiče, kteří zemřeli u jezera. Vysvětlil mu, že děti každý rok v době Vánoc obdarovává právě těmito dárky v podobě vyřezávaných postaviček a zvířátek. Mistr Cornelius se tomu jen zasmál a řekl mu, že si po nocích může dělat co chce, ale druhý den bude vždy připraven pomáhat v dílně. A také ať nepočítá s tím, že jej poveze do vesnice, kvůli takovéto hlouposti.

Když už měl Nicolaas, všechny dárky připraveny, šel za Mistrem a poprosil jej, jestli by si nemohl půjčit koně a sáně, aby mohl zajet do vesnice a k jezeru, rozdat je, protože jsou Vánoce. Mistrovi se to moc nelíbilo, ale když si uvědomil s jakou pilností ty dárečky připravoval a vyřezával, svolil tedy. Jenže Nicolaas byl v tu dobu ještě malý chlapec a na tak dlouhou a náročnou cestu sám nemůže. A tak řekl Mistr, že jej tam raději odveze, aby se mu po cestě nic nestalo. Nicolaas byl rád, protože si uvědomil, že asi nebude Mistr tak zlý. Vždy doufal, že má alespoň kousíček dobra ve svém srdíčku. A tohle bylo důkazem.

Jakmile rozdali ve vesničce všechny dárečky, poslední cesta, která jim ještě zbývala, byla k jezeru. Když se blížili, celý večer veselý Nicolaas náhle zesmutněl. Mistr si toho okamžitě všiml, ale nechtěl se ptát a vyzvídat, jak to tehdy bylo s jeho rodiči a sestřičkou. Když se Nicolaas vrátil k saním, bylo vidět, že plakal. Mistr Cornelius jej z ničeho nic objal a začal mu vyprávět svůj příběh, proč je sám a proč jej nemají lidé z vesnice rádi. Nebylo tomu totiž tak vždy. I on měl svoji ženu a syna. Jednoho večera, když se vraceli z trhu, kde prodávali nábytek vyrobený Corneliem, přišla velká sněhová bouře a žena i syn zabloudili v horách. Nikdy se již nevrátili domů. Od té doby zůstal Cornelius sám, a proto je tak mrzutý a na celý svět kolem sebe zanevřel. Úplně přestal s ostatními obyvateli vesnice mluvit. Za nějaký čas mu pak neřekli jinak, než bláznivý Cornelius. Jakmile ten příběh Nicolaas slyšel, poznal, že je Mistr hodný člověk, jen má stejně bolavé srdíčko, jako on sám. To byla pravá chvíle na to, aby mu předal dárek, který vyrobil jen pro něj. Cornelius měl velkou radost. Uvědomil si, jak špatně se k němu chová. "Jsem na Tebe tak zlý a přísný, a Ty jsi mi i přes to všechno vyrobil dárek, jsi opravdu hodný, Nicolaasi", řekl. V tu chvíli se jeho pohled na svět změnil, protože viděl v Nicolaasovi svého ztraceného syna. Velmi mu děkoval a od té doby se k němu choval, jako k vlastnímu.

Čas ubíhal velmi rychle a rok utekl jako voda. Blížily se Vánoce a Nicolaas spolu s Corneliem měli opět pro děti připraveno plno dárků. Vždy, když byli na trhu s nábytkem, potají zjišťovali, kolik jich za ten rok přibylo, aby měli dárky úplně pro všechny. Takhle to bylo každý rok, nevynechali ani jeden. Vždy, když se blížil čas Vánoc, bylo na dětech vidět, jak se nemohou dočkat, až ráno vstanou a budou mít před dveřmi dáreček. Rodiče dětí věděli, kdo je tam dává. Věděli, že je to Nicolaas, kdo vynakládá tolik úsilí a dává si tu práci všechny ty dárky vyrobit. A že je to právě on, kdo je dává před dveře. Protože, když byl ještě ve vesnici, viděli jej, jak je tam pokládá. A věděla to i holčička jménem Alexia. Velmi se kamarádila s Nicolaasem a vždy, když vyřezával něco ze dřeva, dívala se a obdivovala jej. Nikdy to ale nikomu neprozradila.

Jednoho dne, když prodával Nicolaas na trhu, Alexie jej spatřila a hned se k němu rozběhla. Byl to už dospělý muž a velmi dlouho se neviděli. Ale ona jej přesto poznala. Byla velmi šťastná, že jej po tolika letech opět vidí a může ho obejmout. Hned se vyptávala, jak se u bláznivého Cornelia má. Nicolaas ji vše vyprávěl, jak s Corneliem vyrábějí nábytek, jak jej přijal za svého a jak mu dokonce i pomáhá s výrobou dárků. A hlavně, že to není vůbec

žádný blázen, ale velice hodný a pracovitý člověk, který má rád děti. "Jen mě trápí, že je teď nemocný", řekl Nicolaas Alexii. "Už je to starší člověk a hory jsou v zimě nelítostné", dodal. "Mohla bych vás někdy přijet navštívit?", ptala se Alexie. Nicolaas souhlasil. Brzy přijela Alexie na návštěvu a Nicolaas ji hned seznámil s Corneliem a ukázal jí dílnu, kde vyrábí dárky. Když se spolu loučili, řekla Nicolaasovi, že je to překrásný dům, ale že se o Cornelia bojí, protože je opravdu hodně nemocný.

Netrvalo dlouho a Nicolaas zůstal na výrobu nábytku sám. Cornelius zemřel a on opět ztratil člověka, kterého měl velmi rád. Řekl si, že už nebude vyrábět nábytek, ale jen dárky pro ostatní, aby rozdával jen štěstí a radost. Občas mu pomáhala i Alexie. Za ta léta už bylo dětí ve vesničce tolik, že se dárky při rozvážení nevešly na sáně, které měl. Musel tedy vyrobit větší. Ale ty byly zase pro koně, které měl, moc těžké. Proto v lesích v horách chytil a ochočil soby, kteří váhu saní utáhnou. Muselo jich být ale osm, protože sáně s takovým množstvím dárků, jsou velice těžké. Každý rok na Vánoce rozvážel takto Nicolaas se svými soby dárky pro děti. Bylo to velice těžké, protože to vždy musel udělat tak, aby jej žádné z dětí nezahlédlo.

Léta ubíhala a na Nicolaasovi bylo vidět, že stárne. Měl ohromný sněhově bílý plnovous, se stejně sněhově bílými vlasy. Hubený už také nebyl, břicho jej předbíhalo a tváře měl hezky zakulacené. Při rozvážení dárků mu byla čím dál větší zima. A tak si řekl, že by si mohl vyrobit nějaký hezký a teplý oblek. Šít ale neuměl a látku také neměl. Poprosil Alexii, jestli by mu něco nevyrobila. Ušila tedy oblek pro Nicolaase. Sehnala krásnou látku. Byla červená, jako to nejzralejší jablíčko. Pripadal jí ale obyčejný a ještě ne tak teplý. Sehnala tedy bílý kožich a našila jej na látku. Od té doby rozvážel Nicolaas dárky vždy jen v tomto obleku od Alexie a na saních, které táhlo osm statných sobů.

Jednoho roku, když se opět chystal na rozvážení dárků, řekl Nicolaas Alexii, že jsou to poslední Vánoce, kdy rozváží dárky, protože je už starý a nemocný. Ale že si přeje, aby vždy, v tento čas, rozdávání dárků pokračovalo, i když je už nebude rozvážet on. "Zachovejte prosím tradici", řekl Nicolaas. Alexie mu však nerozuměla. Nevěděla, jak to myslí. "Jak můžeme pokračovat, když je nebudeš rozvážet ty?" , řekla Alexie. Nicolaas jí jen opět zopakoval ona slova, sednul na sáně tažené soby a odjel. Na poslední chvíli na ní ještě zavolal, aby přišla večer k jezeru. Rozdal všechny dárky, které měl připravené pro děti a potom přijel na místo, kde zemřeli jeho rodiče a sestřička. Vysekal obrovskou díru do ledu a na kraj jezera položil dárek. Bylo na něm napsáno, že je pro Alexii. Potom se sobím spřežením sjel do vody a hladina se nad ním navždy zavřela.

Alexie přišla k jezeru, jak jí Nicolaas řekl. Jakmile objevila tu velikou díru v ledu, začala okamžitě plakat, protože viděla ve sněhu stopy od saní, a uvědomila si, že už Nicolaase nikdy neuvidí, protože šel navždy za svojí sestřičkou a rodiči. Po chvíli našla na kraji jezera dárek s jejím jménem. Rozbalila jej a v něm byla ze dřeva vyřezaná krásná vánoční hvězda. V tu chvíli si uvědomila, co jí Nicolaas chtěl říct. A zavolala směrem k jezeru, že všichni budou v tradici pokračovat, a že všechny děti budou vědět, kdo je Nicolaas. "Nikdy se na Tebe nezapomene, milý Nicolaasi!", řekla Alexie. V tu chvíli se na obloze objevila záře, z ní vystoupilo krásné sobí spřežení, táhnoucí nádherné sáně plné dárků a u opratí sedí Nicolaas v ještě krásnějším červenobílém obleku a mává na Alexii. Přelétne celou oblohu, a poté se ztratí za obzorem. Bylo to přesně 24. prosince a od té doby dostávají všechny hodné děti dárky. Byl to svatý člověk se štědrým srdíčkem. A proto mu od té doby všichni začali říkat Sant Nicolaas, a ten den se nazývá Štědrý den.

Závěr

O Santa Clausovi se v poslední době hodně mluví a všichni to odsuzují. Ano, je v reklamách, filmech, pohádkách a na našeho tradičního Ježíška se zapomíná. Ale proč? Děti neznají podobu Ježíška. Znají Betlém a v něm jesličky, ve kterých leží Ježíšek a u něj

stojí Marie s Josefem. To je ten Ježíšek? Víme, že to není pravda. A když se zeptají, jestli tohle miminko rozdává dárečky. Co jim odpovědět? To je jiný Ježíšek?

Mají rády Santa Clause. Ale to proto, že ten pán v červeno bílém obleku s velkým bříškem a bílými vousy, je jediná podoba někoho, kdo jim za celoroční snahu dává odměnu. Vidí jej jak mluví, jak dává dárky hodným dětem pod stromeček a všem přeje Veselé Vánoce. A to, že se zrovna na Vánoce objevuje v reklamě na tradiční americký nápoj, je bohužel jen chyba této doby. Ale nemůžeme Santa Clause kvůli chybě člověka, který tu reklamu vymyslel, ztratovat.

Tento Vánoční příběh může být pravda, ale také nemusí. Možná je to legenda, a třeba není. Ale je to důkaz toho, že nejdříve byl Sant Nicolaas, snad kdesi v Holandsku, a poté až Santa Claus, kdesi v Americe, či na Severním pólu.